

တၢ်မၤကွၢ်အစၢ် လၢအိၣ်ဒီး တၢ်ဆါတဖၣ်- တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်သမံသမိးကွၢ်သ့ၣ်အဖိးဖိ

တၢ်သမံသမိးကွၢ် ဖိသ့ၣ်
အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်သီ တၢ်ရဲၣ်
တၢ်ကျိၤ



Elevated IRT and 1 CFTR Variant Identified, Family Fact Sheet—Karen

တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါသမံသမိးကွၢ်ထံၣ်နီၣ်က့ၣ်(န) အနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒူး (IRT) အါထီၣ် ဒီး တၢ်ထံၣ်နီၣ်တဲ တၢ်အကလုာ် လီၤဆီ (Variant Identified) CFTR 1 ကလုာ်

တၢ်ထံၣ်နီၣ်တၢ်မၤန့ၤလၢ တၢ်သမံသမိးကွၢ် ဖိသ့ၣ်အိၣ် ဖျၢၣ်ထီၣ်သီန့ၣ်လဲၣ်.

တၢ်သမံသမိး ပုၤဖိသ့ၣ်အိၣ်ဖျၢၣ်သီ ဘၣ်တၢ်ထၢဖိၣ်အီၤဖဲ တၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်အခါ
တၢ်ဃုထံၣ်လၢ နဖိဆံး အိၣ်ဒီး IRT အပတီၢ်လၢအထီၣ်နီၣ်လီၤ. IRT မ့ၢ်ဝဲ ဖျၢၣ်
ထံ(န) လၢဘၣ်တၢ်ဒူးအိၣ်ထီၣ်လၢ ကပီၤကဝၢ်လီၤ. IRT အါထီၣ်ဝဲသ့ၣ်လၢ တၢ်
ဂ့ၢ်စၢၤမံၤ, ပုၤဃုာ်ဒီး စံးစထံး ဖဲၣ်ဘၣ်ညါစံး တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တဘျီလိာ်ဘၣ်စး (cystic
fibrosis -CF) လီၤ. မ့ၢ်လၢ IRT အါထီၣ်အသိ, တၢ်မၤကွၢ်ဝဲဒၣ် နဖိအသ့ၣ်အဖိး
ဖိတဖၣ်လၢ တၢ်ဆိတလဲသးအါတက့ၢ် 39 ခါ (အကလုာ်) ဒီးက့ၢ်(န) လၢအဒူး
အိၣ်ထီၣ် CF (CFTR က့ၢ်(န)) လီၤ. တၢ်ဃုထံၣ်လၢ နဖိအတၢ် ဆိတလဲအိၣ်တ
ခါလၢ စံးစထံး ဖဲၣ်ဘၣ်ညါစံး တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တဘျီလိာ်ဘၣ်စး (cystic fibrosis)
က့ၢ်(န) အပူၤလီၤ.

တၢ်အံၤအခိပညီမ့ၢ်မၤန့ၤလဲၣ်.

ဖဲ တၢ်ထံၣ်နီၣ် တၢ်ဆိတလဲ ထဲတခါခါလၢ စံးစထံး ဖဲၣ်ဘၣ်ညါစံးတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တ
ဘျီလိာ်ဘၣ်စး (cystic fibrosis) က့ၢ်(န) အပူၤအခါ, တၢ်အံၤ ဖျါအါလၢ နဖိ
ဆံး မ့ၢ်ပုၤလၢအစိာ်ခိကီ CF (လၢတမၤဘၣ်ဒိတၢ်ဘၣ်) န့ၣ်လီၤ. တၢ်လိာ် တၢ်
ဆိတလဲခါလၢ စံးစထံး ဖဲၣ်ဘၣ်ညါစံးတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တဘျီလိာ်ဘၣ်စး (cystic
fibrosis) က့ၢ်(န) အပူၤ လၢကဒူးအိၣ်ထီၣ် CF, လၢတၢ်န့ၣ်အသိ တၢ်ခဲးတၢ်ယာ်
စၢၤလီၤလၢ နဖိကအိၣ်ဒီး စံးစထံး ဖဲၣ်ဘၣ်ညါစံးတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တဘျီလိာ်ဘၣ်စး
(cystic fibrosis) (လၢအမၤဘၣ်ဒိတၢ်) န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢ တၢ်သမံသမိး ပုၤဖိသ့ၣ်
အိၣ်ဖျၢၣ်သီ တမၤကွၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်ဆိတလဲ ကိးခါဒီးလၢ စံးစထံး ဖဲၣ်ဘၣ်ညါစံးတၢ်
ဒိၣ်ထီၣ်တဘျီလိာ်ဘၣ်စး (cystic fibrosis) က့ၢ်(န) အပူၤဘၣ်အသိ, တၢ်အံၤ
မၤအသးသ့ၣ်လၢ နဖိအိၣ်ဒီး တၢ်ဆိတလဲခါဘျီတဘျီလၢ အဝဲသ့ၣ်အစံးစထံး ဖဲၣ်
ဘၣ်ညါစံးတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တဘျီလိာ်ဘၣ်စး (cystic fibrosis) က့ၢ်(န) အပူၤလၢကဒူး
အိၣ်ထီၣ် CF သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤန့ၤကကဲထီၣ်လၢခဲလဲၣ်.

နဖိဆံးအကသံၣ်သရၣ် ကရဲၣ်ကျဲၤစၢၤ တၢ်သမံသမိးအါထီၣ် ဖဲ စံးစထံး ဖဲၣ်
ဘၣ်ညါစံးတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တဘျီလိာ်ဘၣ်စး (cystic fibrosis) စဲထၢၣ် ဒီး ကသံၣ်သ
ရၣ်လီၤဆီ လၢအညီနီၣ်ဒီး CF လီၤ. ကသံၣ်သရၣ်လီၤဆီတဖၣ် ကမၤကွၢ်ဝဲဒၣ်
တၢ်သမံသမိး ကပီၤ လၢကဃုထံၣ်ဝဲဒၣ်လၢ မ့ၢ်နဖိအိၣ်ဒီး CF ဧၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်
ကသံၣ်န့ၤဖးသီလၢ တၢ်ကမၤကွၢ်ကပီၤ ဖဲနဖိ အသးအိၣ်တလါအကဟံၣ်ကပီၤ
အခါန့ၣ်လီၤ. ဖိသ့ၣ်ဆံးဖိလၢအသးစၢၤ တလါန့ၣ် အကပီၤတထီၣ် ဂ့ၤဂ့ၤ
ဘၣ်, အသိတၢ်အိၣ်ခိး တၢ်လၢဖိသ့ၣ်ဆံးဖိ အသးန့ၣ်ထီၣ်တစံးန့ၣ် ကဲထီၣ် တၢ်
မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. နကတသကိးတၢ်ဒီး ပုၤဟ့ၣ်ကွၢ်ဟ့ၣ်ဖးဘၣ်လးဒီး တၢ်လီၤစၢၤ
ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်မၤကွၢ်အစၢ်အခိပညီတဖၣ် လၢနဟံၣ်ဖိသီဖဲအကီၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

စံးစထံး ဖဲၣ်ဘၣ်ညါစံးတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တဘျီလိာ်ဘၣ်စး (cystic fibrosis) န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤန့ၤလဲၣ်.

CF မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဆါလၢအဒူးအိၣ်ထီၣ် ကဟးလၢအဟံၣ်, စဲဘူး လၢအဟံၣ်ဖိၣ်အါထီၣ်
သးကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ. ကဟးအံၤ ဒူးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ကီတၢ်ခဲဒီး တၢ်သါထီၣ်သါလီၤ
ဒီး ပသိၣ် တၢ်ဘၣ်ကံတဖၣ် သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ကဟးအံၤ မၤကီမၤခဲအါထီၣ် နီၣ်ခိမိာ်ပုၤ
လၢကကံဘျး တၢ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံၤဒူးအိၣ်ထီၣ် တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တၢ်ကီတၢ်ခဲ မၤန့ၤတဖၣ်သ့ၣ်လဲၣ်.

CF န့ၣ် ကလီၤဆီလိာ်သး လၢပုၤဖိသ့ၣ်တဂၤစ့ၢ်စ့ၢ် န့ၣ်လီၤ. CF န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ သးသ
မ့ၢ်စၢၤ တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ လၢအဒူးအိၣ်ထီၣ် တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တၢ်ကီတၢ်ခဲ နးနး
ကလဲာ် သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဖိသ့ၣ်လၢအိၣ်ဒီး CF ဒူးအိၣ်ထီၣ်-

- နီၣ်ခိတယၢ်ထီၣ် တဂ့ၤ
- တၢ်အူၣ်ဆါ လၢအိၣ်ဒီးအသိအါ မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဒီးအသိ
- တၢ်ဒိၣ်ထီၣ် တဂ့ၤ
- ကူးဒီး ကသါသီၣ်ဝံဝံ
- ပသိၣ် တၢ်ဘၣ်ကံ

ပုၤဖိသ့ၣ်လၢအိၣ်ဒီး CF ဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်န့ၢ်ဘျးလၢ တၢ်ကူစါယါဘျီအီၤ တဘျီဃီ
ဒီး လီၤတၢ်လီၤဆဲးသ့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကူစါယါဘျီ တၢ်ဃုထၢမၤန့ၤတဖၣ်အိၣ်လဲၣ်.

CF န့ၣ်တၢ်ယါဘျီအီၤတူၤလၢ အလီၤမၤကွၢ်တသ့သန့က, တၢ်ယါဘျီအီၤသ့
န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကူစါယါဘျီ လၢတၢ်မၤအီၤသ့တဖၣ် ပုၤဃုာ်ဒီး-

- ကသံၣ်ဖိၣ်ဖိၣ်ထံ(န) အဲစဲ(မ) (enzymes) ကစုၣ်သးစၢၤ တၢ်အိၣ်ဂ့ၤ
ထီၣ်
- တၢ်အိၣ်လၢအပဲၤဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့, အိၣ်ဒီး ခဲလိာ်ရံၣ်-အါ
- ဘၣ်တၢ်မံၣ်တဖၣ်
- ကသံၣ်ဖိၣ်တဖၣ်လၢ ကဒိသဒါ တၢ်ဆါဘၣ်ကိး မၤစၢၤဒီး
တၢ်သါထီၣ်သါလီၤ
- ကျဲလၢ ကမၤကဆီစၢၤ ကဟးလၢ ပသိၣ်

ပုၤဖိသ့ၣ်လၢအိၣ်ဒီး CF ကျဲး လဲၤထံၣ်လိာ်သးဒီး အဝဲသ့ၣ် အကသံၣ်သရၣ် ဒီး
ကသံၣ်သရၣ် လၢအစဲၣ်နီၣ်လီၤဆီ လၢ CF ထီၣ်လီၤ.

တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်

Genetics Home တၢ်ကွၢ်သတိ
<http://ghr.nlm.nih.gov>

မၤစၢၤဖိသ့ၣ်ခိဖျိ တၢ်သမံသမိးကွၢ်တၢ် ဖိၣ်ဒူးရှၢၣ်
(Save Babies Through Screening Foundation):
www.savebabies.org

ဖိသ့ၣ်ဆံး အတၢ်သမံသမိး
အဆိကတၢ်တဘျီ
www.babysfirsttest.org